

ชื่อ นายโอฬาร ถิ่นบางเตียว
วิทยานิพนธ์สาขา นโยบายสาธารณะ; รปม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อเรื่อง การเมืองท้องถิ่นกับการนำรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง
(LOCAL POLITICS AND IMPLEMENTATION OF DIRECT VOTING SYSTEM FOR ELECTING MAYOR : A CASE STUDY OF MABTAPUD MUNICIPALITY, RAYONG PROVINCE.)

ISBN 974-382-019-1

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทในเชิงโครงสร้างอำนาจชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับการเมืองในเทศบาลเมืองมาบตาพุด เพื่อศึกษาการเมืองของการนำรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลเมืองมาบตาพุด และเพื่อศึกษาประเมินผลความเหมาะสมของการนำรูปแบบการเลือกตั้งโดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลเมืองมาบตาพุด

ขั้นตอน / วิธีการดำเนินงาน

ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพแนวประวัติศาสตร์

บทสรุป/ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ โครงสร้างอำนาจชุมชนในอดีตมีความสัมพันธ์แบบระบบเครือญาติเกิดขึ้นเพราะความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนต้องมาร่วมมือกันในกลุ่มเครือญาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ต่อมาเมื่อการขยายตัวของรัฐราชการเข้าสู่ชุมชนทำให้มีการเลือกตั้ง ลักษณะการเลือกตั้งกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านในอดีตชาวบ้านยังใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกผู้ที่อาวุโส เป็นคนดี มีคุณธรรมเป็นผู้นำ ก่อให้เกิดโครงสร้างอำนาจเชิงซ้อนในชุมชนระหว่างอำนาจรัฐราชการและระบบเครือญาติ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตของชุมชนจากการผลิตเพื่อยังชีพเปลี่ยนไปเป็นการผลิตเพื่อการขาย

ในระบบเศรษฐกิจเงินตรา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้คัดกรองความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างกันของระบบเครือข่ายไปสู่การจ้างแรงงาน ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในชุมชนเริ่มมีบทบาทในการอุปถัมภ์ชาวบ้าน และได้รับการยอมรับจากชาวบ้านให้เป็นผู้นำชุมชน เมื่อโครงการพัฒนาของรัฐ (นโยบายเงินผัน) เข้าไปมีอิทธิพลในชุมชน ทำให้บทบาทของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน เริ่มมีผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา การเลือกตั้งกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน ต้องใช้เงินทุนในการหาเสียงเพื่อให้ได้รับเลือกตั้งการเข้ามาของนิคมอุตสาหกรรมได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน จากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ยังผลให้เกิดกลุ่มอำนาจใหม่ที่ได้รับผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมในชุมชนคือกลุ่มนายทุน นักธุรกิจชุมชน เข้ามามีบทบาททางการเมืองแทนกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน การขึ้นสู่อำนาจของกลุ่มอำนาจใหม่ภายใต้บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ทำลายเกณฑ์ดั้งเดิมลง แล้วได้สถาปนาระบบธุรกิจ

การเมืองขึ้นเป็นเงื่อนไขหลักในการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งอำนาจทางการเมือง โดยมีการแบ่งเป็นฝักฝ่ายของกลุ่มการเมืองและการอุปถัมภ์ภายในกลุ่มของตน ส่วนการศึกษาการเมืองของรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง พบว่าการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลเมืองมาบตาพุดอยู่ภายใต้ระบบผูกขาดอำนาจปกครองไว้ในกลุ่มอำนาจเดียวโดยอาศัยระบบการฮั้วทางการเมืองตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ระบบฮั้วทางการเมืองเกิดขึ้นเพราะกลุ่มอำนาจขาดแคลนทรัพยากรทางการเมือง เพื่อการสร้างอำนาจต่อเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง และการฮั้วทางการเมืองเพื่อการจัดสรรอำนาจทางการเมืองการบริหาร สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้โครงสร้างการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง เพราะการฮั้วทางการเมืองมีข้อจำกัดทำให้กลุ่มอำนาจที่ผูกขาดอำนาจปกครองแตกออกเป็น 2 กลุ่ม การศึกษาการประเมินผล พบว่าการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงมีความเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนในการปกครองเทศบาล แม้ว่าจะพบปัญหาการซื้อเสียงขนาดใหญ่ในการเลือกตั้ง แต่ตัวแบบดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบการเมืองท้องถิ่น

1. มีการนำเสนอนโยบายแทนตัวบุคคล
2. สร้างข้อจำกัดต่อระบบการฮั้วทางการเมือง
3. สร้างเสถียรภาพให้นายกเทศมนตรีในการบริหาร

แต่การนำตัวแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงไปใช้สมควรที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสม ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์จะเป็นการสร้างความรู้ให้กับประชาชนได้ ส่งเสริมบทบาทของประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

Abstract

The objectives of this research were, firstly, to investigate the community power structure relating to the politics of Mabtapud Municipality, secondly, to study the Mabtapud political environment after adopting the direct voting system in electing mayors, and lastly, to evaluate the suitability in adopting the direct voting system into Mabtapud's local administration. Historical qualitative research method was the methodology used in this study.

As the result of research it was found that the background of Mabtapud community power structure could be divided into 2 periods; the first period covered the time before the establishment of municipality-before World War II, and the second period covered the time from after World War II. In the first period, the power structure in the community was the family relationship structure type. Due to the necessity in earning for living people in the community needed to cooperate within kinship economically, socially and politically. Then, after the bureaucratic state expanded into the community and brought with it the election system, the village-heads were to be selected considering seniority and scrupulosity. This produced complex power structure in community administration. In the second period, after World War II, the people's life style had changed. The purpose of their production was changed from production for survival to production for commerce. The kinship relation had changed from inter-dependence to employment with wages which allowed the wealthy members of the community to play an important role in this period. They patronized other residents, they spent their money on the election campaign hence, they were admired and elected as community leaders. Later on, when the development projects of the government got in the community, the wealthy villages-heads took advantages from these projects. Subsequently, the expansion of industrialization affected community production, changing from agriculture to industry. This allowed the new power groups, investors and business people in the community instead of villages-heads to play important roles in local politics. This new power groups, within the changed social context, not only destroyed the old regulations but also established the political business system. It was the main factor for anyone to gain a political position. They partitioned themselves into parties and patronized within their own parties. Consequently, the political study on the direct voting system in electing mayors showed that, from

time to time, the local politics of Mabtapud Municipality was monopolized by only one power group and depended on political conspiracy system. The conspiracy system was created from the lack of political resources of the power group to build the political negotiation power and to distribute the administrative power. Furthermore, the direct voting system in electing mayors caused the power groups in the conspiracy system separate into two parties. The evaluative study on the effect of the direct voting system in Electing Mayors on the local government expressed that the direct voting system in electing mayors could be adopted effectively into the municipality government system. Although it could produce fraudulent lobbying, its pattern caused changes in local : firstly, the political personel policy was employed; secondly, the political conspiracy was limited; and lastly, it gave stability to the administration of mayors elections. The suggestions for adopting the direct voting system in electing mayors were that the law on the election should be rectified, the promotion of public relations would help create knowledge in the people and lastly people should be encouraged to more actively participate in the political activities.
